http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P5014

[Total No. of Pages : 26

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING - MARATHI

(2013 Pattern)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात.

प्रश्न 1) मातृभाषेची सद्य: स्थिती सांगुन मातृभाषेच्या विकासासाठी तुमच्या मते उपक्रम सुचवा. [15]

किंवा

मातृभाषेच्या अध्ययन–अध्यापनाची ग्रहणात्मक उद्दिष्टे उदाहरणासह स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अ) पाठ नियोजन म्हणजे काय? पाठ नियोजनाचे फायदे लिहा. [7]

ब) मातृभाषा शिक्षकाची गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा. [8]

किंवा

अ) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीची व्याख्या द्या. आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे उद्दिष्टे लिहा.

ब) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे प्रकार सांगुन आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे फायदे लिहा.

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही पाच) [5]

अ) अध्यापनाची व्याख्या द्या.

ब) मातृभाषेची मूलभूत कौशल्य लिहा.

क) शैक्षणिक साधनाची व्याख्या लिहा.

ड) वाचनाचे दोन फायदे लिहा.

इ) मातृभाषा शिक्षकाची शैक्षणिक पात्रता लिहा.

फ) नाट्यीकरणाचे फायदे लिहा.

P.T.O.

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) अध्ययन–अध्यापनाची सर्वसामान्य उद्दिष्टे

ब) व्याकरण अध्यापनाचे महत्त्व

क) वार्षिक नियोजन

ड) आदर्श पाठ्यपुस्तकाचे निकष

इ) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे तोटे

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING - HINDI EDUCATION

हिंदी अध्यापन पध्दती

(2013 Pattern)

[कुल समय : 50

सूचनाएँ :–1) सभी प्रश्न आवश्यक हैं।

2) दाईं ओर दिए हुए अंक प्रश्न के गुण दर्शाते हैं।

प्रश्न 1) कहानी रचना की प्रणालियाँ कौनसी है? छात्रोंद्वारा होनेवाली गलतियों को कैसे सुधारा जा सकता है यह विशद कीजिए। **[15]**

अथवा

अ) वेस्ट प्रणाली का स्वरूप स्पष्ट करे। **[7]**

ब) प्रत्यक्ष प्रणाली के लाभ तथा मर्यादाएँ सोदाहरण विशद कीजिए। **[8]**

प्रश्न 2) हिंदी के प्रभावशाली अध्यापक के गुणों को सविस्तर स्पष्ट करे। **[15]**

अथवा

अ) सूक्ष्म अध्यापन के विविध कौशल स्पष्ट करे। **[7]**

ब) हिंदी भाषा सीखाते समय सूक्ष्म अध्यापन का ज्ञान स्पष्ट करे। **[8]**

प्रश्न 3) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। **[5]**

अ) व्याकरण की विविध अध्यापन प्रणालियों की सूची बनाइए।

ब) दृक श्राव्य साधनोंकी सूची बनाइए।

क) पाठ नियोजन का एक महत्व लिखे।

ड) सूक्ष्म अध्यापन की परिभाषा लिखे।

इ) प्राथमिक विद्यालयों में हिंदी भाषा सिखाने का उद्देश लिखे।

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

प्रश्न 4) टिपण्णीयाँ लिखे। (केवल तीन) **[15]**

अ) त्रिभाषा सूत्र।

ब) संरचना प्रणाली।

क) हिंदी अध्यापन के नाट प्रवाह।

ड) सूक्ष्म अध्यापन का स्वरूप।

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING ENGLISH EDUCATION

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Write in detail about importance of teaching English language and its place in today's world. **[15]**

OR

Dr. West New Method. Explain in detail objectives, procedure, merits & demerits.

Q2) What is poetry? Write in detail teaching of poetry. **[15]**

OR

Classify teaching aids & write importance of teaching aids in English language.

Q3) Answer in short. **[5]**

a) Definition of Content Cum Methodology (CCM).

b) Define Direct Method.

c) Types of compositions.

d) Oral & written tests.

e) Gatonby's objectives of Teaching English language.

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Q4) Short notes (any 3) : **[15]**

a) Importance of CCM

b) Language Games

c) Difference between Reader & Textbook

d) Evaluation process

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING HISTORY EDUCATION

(2013 Pattern)

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) What do you mean by History? Describe kinds of History. **[15]**

OR

List and explain different qualities of history teacher.

Q2) Illustrate any three methods of teaching history with their merits and demerits. **[15]**

OR

Explain CCM in teaching history.

Q3) Answer the following questions. **[5]**

a) What do you mean by modern history?

b) Write criteria of history textbook.

c) What is source method?

d) What do you mean by CCM?

e) Write aims of teaching history.

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Q4) Write short notes (any three) : **[15]**

a) Importance of history in human life

b) Year plan

c) Teaching aids

d) Implementation of CCM

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

इतिहास अध्यापन पध्दती

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 50

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात.

प्रश्न 1) तुमच्या मते इतिहास म्हणजे काय? इतिहासाच्या प्रकारांचे वर्णन करा. **[15]**

किंवा

इतिहास शिक्षकाच्या वेगवेगळ्या गुणवत्तांची यादी करून स्पष्टीकरण करा.

प्रश्न 2) इतिहास अध्यापनाच्या कोणत्याही तीन पध्दती त्यांच्या गुण–दोषांसह स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

इतिहास अध्यापनात आशययुक्त अध्यापन पध्दत स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील प्रश्न सोडवा. **[5]**

अ) तुमच्या मते आधुनिक इतिहास म्हणजे काय?

ब) इतिहास पाठ्यपुस्तकाचे निकष लिहा.

क) स्त्रोत पध्दत म्हणजे काय?

ड) तुमच्या मते आशययुक्त अध्यापन पध्दत म्हणजे काय?

इ) इतिहास अध्यापनाचे ध्येय लिहा.

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) मानवी जीवनात इतिहासाचे महत्त्व

ब) वार्षिक नियोजन

क) अध्यापन साधने

ड) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे महत्त्व

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education) (Semester - I)

METHODOLOGY OF TEACHING GEOGRAPHY

(2013 Pattern) (Paper - IV)

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Explain meaning & nature of Geography and give its scope with suitable examples. **[15]**

OR

Elaborate characteristics of Geography teacher and suggest solutions for different problems Geography teacher has to face.

Q2) a) How Geography is corelated with other school subjects? **[7]**

b) Why should Geography teacher use teaching aids? Give different uses of teaching aids. **[8]**

OR

Write different methods of teaching geography & explain in detail the following methods **[15]**

a) Regional method

b) Project method

c) Journey method

Q3) Write in short (any five) : **[5]**

a) Give positions of Earth, Moon & Sun during lunar eclips.

b) Importance of local geography.

c) Types of pollution

d) Write an objective of understanding for the unit "India".

e) Write one application level question of the unit "Population".

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

f) Any four "sea treasure"

Q4) Write short notes (any three) : **[15]**

a) Content cum methodology

b) Lesson plan

c) Globe & Maps

d) Any Geographical place in Maharashtra

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education) (Semester - I)

METHODOLOGY OF TEACHING GEOGRAPHY

(2013 Pattern) (Paper - IV)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 50

सूचना :– *1)* *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) *उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात.*

प्रश्न 1) भूगोलाचे अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा व त्याची व्याप्ती सोदाहरण द्या. **[15]**

किंवा

भूगोल शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा व भूगोल शिक्षकास येणाऱ्या समस्यांचे समाधानासाठी विविध उपाय सूचवा.

प्रश्न 2) अ) इतर शालेय विषयांशी भूगोलाचा सहसंबंध कसा येतो? **[7]**

ब) भूगोल शिक्षकाचे शैक्षणिक साधनांचा वापर का करावा? शैक्षणिक साधनांचे विविध उपयोग सांगा. **[8]**

किंवा

भूगोलाच्या विविध अध्यापन पध्दती सांगा व खालील पध्दतींचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा. **[15]**

अ) प्रादेशिक पध्दती

ब) प्रकल्प पध्दती

क) प्रवास पध्दती

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

प्रश्न 3) थोडक्यात लिहा. (कोणतेही पाच) **[5]**

अ) चंद्र ग्रहणाचे वेळी पृथ्वी, चंद्र व सूर्याच्या स्थिती द्या.

ब) स्थानिय भूगोलाचे वैशिष्ठ

क) प्रदूषणांचे प्रकार

ड) ''भारत'' या घटकासाठी आकलनाचे उद्दिष्टे लिहा.

इ) ''लोकसंख्या'' या घटकासाठी उपयोजन स्तरावरील एक प्रश्न लिहा.

फ) चार सागर संपत्ती

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) आशय युक्त अध्यापन पध्दती

ब) पाठ नियोजन

क) पृथ्वी गोल व नकाशा

ड) महाराष्ट्रातील कोणतेही एक भौगोलिक स्थळ

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS

(2013 Pattern) (Paper - V)

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Compare Inductive and deductive method of teaching mathematics using sume example from algebra. **[15]**

OR

a) Plan a enrichment program for gifted students. **[8]**

b) Discuss nature and scope of mathematics in school curriculum. **[7]**

Q2) Explain how will you implement content cum methodology in teaching of mathematics method. **[15]**

OR

a) Prepare a lesson note to teach 'Types of Angles' to class 6th students. **[8]**

b) Prepare a lesson note to teach 'Simple Interest' to class 6th students. **[7]**

Q3) Answer in one sentence. **[5]**

a) Define 'point'.

b) Heuristic method of Teaching Mathematics.

c) Home work

d) CCM-scope.

e) Annual plan.

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Q4) Write short notes (any three) : **[15]**

a) Objectives of teaching aids

b) Below average students

c) Types of triangle

d) CCM-importance

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS

(2013 Pattern) (Paper - V)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 50

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) उद्‌गामी व अवगामी अध्यापन पध्दती मधील फरक बीजगणितातील समान उदाहरणासह स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

अ) कुशाग्र विद्यार्थीन करिता सबलीकरण कार्यक्रमाचे नियोजन करा. **[8]**

ब) शालेय अभ्यासक्रमामध्ये गणिताचे स्वरूप व व्याप्ती यावर चर्चा करा. **[7]**

प्रश्न 2) गणित अध्यापन पध्दतीमध्ये 'आशय युक्त अध्यापन पध्दती' कशा प्रकारे अमलात आणाल हे स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

अ) इयत्ता 6 वी करिता 'कोनाचे प्रकार' अध्यापन करिता पाठ टाचण तयार करा. **[8]**

ब) इयत्ता 6 वी करिता 'सरळ व्याज' अध्यापन करिता पाठ टाचण तयार करा. **[7]**

प्रश्न 3) एका वाक्यात उत्तर लिहा. **[5]**

अ) बिंदु–व्याख्या द्या.

ब) गणित अध्यापनातील स्वयंशोधन पध्दती.

क) गृह कार्य

ड) CCM व्याप्ती

इ) वार्षिक नियोजन

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) शैक्षणिक साहित्याचे उद्दिष्टे

ब) कमकुवत विद्यार्थी

क) त्रिकोणाचे प्रकार

ड) CCM महत्व

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL SCIENCE

(2013 Pattern)

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Describe modern trends and techniques for teaching science. Write importance of teaching aid in teaching science. **[15]**

OR

a) Describe place of science in primary and secondary level. **[7]**

b) Describe values of science in daily life. **[8]**

Q2) Illustrate how will you implement content cum methodology in teaching of science method. **[15]**

OR

a) Write criteria for the preparation of the good text book of science at secondary level. **[8]**

b) Write importance of evaluation procedures. **[7]**

Q3) Write in brief (any five) : **[10]**

a) Any one objective of teaching science.

b) Heuristic method of teaching science.

c) Diagnostic testing.

d) CCM - Definition.

e) Unit plan.

f) Science club-Define.

g) Science laboratory.

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Q4) Write short notes (any two) : **[10]**

a) Values of teaching science.

b) Importance of remedial teaching.

c) Need of CCM in teaching.

d) Co-curricular activities related to science teaching.

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL SCIENCE

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात.

प्रश्न 1) विज्ञान अध्यापनातील नवीन प्रथा व तंत्र यांचे वर्णन करा. विज्ञान अध्यापना करीताचे शैक्षणिक साहित्यांचे महत्व लिहा. **[15]**

किंवा

अ) प्राथमिक व माध्यमिक स्तरावर विज्ञान विषयाचे स्थानाचे वर्णन करा. **[7]**

ब) विज्ञानाचे रोजच्या जिवनातील मुल्यांचे वर्णन करा. **[8]**

प्रश्न 2) विज्ञान अध्यापनाकरिता आशययुक्त अध्यापनाची अमलबजावणी कशा प्रकारे कराल याचे स्पष्टीकरण उदाहरणासह करा. **[15]**

किंवा

अ) माध्यमिक स्तराकरीता उत्तम विज्ञानाच्या पाठ्य पुस्तकाचे निकष लिहा. **[7]**

ब) मुल्यमापण कार्यपद्धती चे महत्व लिहा. **[8]**

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही पाच) **[10]**

अ) विज्ञान अध्यापनाचे एक उद्दिष्ट

ब) विज्ञान अध्यापनाची स्वयंशोधन पध्दती

क) निदानात्मक चाचणी

ड) CCM व्याख्या

इ) घटक नियोजन

फ) विज्ञान क्लब–व्याख्या

य) विज्ञानाची प्रयोगशाळा

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) विज्ञान अध्यापनाची मुल्ये

ब) निरक्षनात्मक अध्यापनाचे महत्व

क) अध्यापनाकरिता CCM ची गरज

ड) विज्ञान अध्यापनाशी संबंधित इतर उपक्रम

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION TECHNOLOGY

(2013 Pattern)

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Explain meaning & scope of IT with examples. **[15]**

OR

a) Explain concentric method of curriculum development of IT. **[8]**

b) Write importance of IT in daily life. **[7]**

Q2) a) Explain role of IT in education. **[7]**

b) Explain self study methods. **[8]**

OR

List methods of teaching IT. Explain computer assisted & project method with example. **[15]**

Q3) Answer in short. **[5]**

a) List web browsers

b) Uses of GPS

c) Advantages of MS-Excel

d) Teaching aids in IT

e) Uses of email

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Q4) Short notes (any three) : **[15]**

a) Aims & objectives of IT

b) Year plan

c) Advantages & disadvantages of IT

d) IT & media

● ● ●

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

Total No. of Questions : 4]

P5014

[5053]-15

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION TECHNOLOGY

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 50

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) माहिती तंत्रज्ञानाचा अर्थ व स्वरूप उदाहरणासह स्पष्ट करा. **[15]**

किंवा

अ) माहिती तंत्रज्ञान निर्मितीची समकेंद्री पद्धत स्पष्ट करा. **[8]**

ब) माहिती तंत्रज्ञानाचे दैनंदिन जीवनातील महत्त्व स्पष्ट करा. **[7]**

प्रश्न 2) अ) माहिती तंत्रज्ञानांची शिक्षणातील भुमिका स्पष्ट करा. **[7]**

ब) स्वयंअध्ययन (सेल्फ स्टडी) पद्धत स्पष्ट करा. **[8]**

किंवा

माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याच्या पद्धतींची यादी करा. संगणक आधारित व प्रकल्प पद्धत उदाहरणासह स्पष्ट करा. **[15]**

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. **[5]**

अ) वेब ब्राउझरची यादी करा.

ब) GPS चे उपयोग लिहा.

क) MS-Excel चे फायदे लिहा.

ड) माहिती तंत्रज्ञानातील शैक्षणिक साधने

इ) ई–मेल चे फायदे लिहा.

http://www.sppuonline.com

http://www.sppuonline.com

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) माहिती तंत्रज्ञानाची ध्येय व उद्दिष्ट्ये

ब) वार्षिक नियोजन

क) इंटरनेट चे फायदे व तोटे

ड) माहिती तंत्रज्ञान व मेडिया

● ● ●

http://www.sppuonline.com